VLS snižují množství kůrovcového dříví a zdravotní stav lesa monitorují i z družic

19.3.2025 - | Vojenské lesy a statky ČR

Vojenské lesy a statky dosáhly dalšího významného pokroku v boji proti kůrovcové kalamitě. Od roku 2020 do roku 2025 snížily kalamitní základ z 411 tisíc m³ na 9 tisíc m³, což představuje pokles na 2 % původního objemu. Mezi roky 2024 a 2025 došlo k meziročnímu snížení kalamitního základu o 50 %, konkrétně z 18 tisíc m³ na 9 tisíc m³.

„Významným úspěchem je i pokles počtu kůrovcových ohnisek. Zatímco v roce 2020 jsme evidovali 2 400 ohnisek, v roce 2025 už jen 500, což odpovídá 21 % původního počtu. Meziroční pokles mezi roky 2024 a 2025 činil 80 %," uvedl pozitivní čísla Pavel Češka, vedoucí oddělení lesní výroby VLS.

Stromy hlídají družice a umělá inteligence

Základním způsobem ochrany proti lýkožroutu smrkovému je včasné vyhledávání napadených stromů podle drtinek během jarního rojení tak, aby se maximálně eliminovalo založení dceřiné generace. Kromě vyhledávání využívají VLS celé spektrum obranných opatření jako feromonové lapače, ležící i stojící lapáky, ale také moderní technologie, mezi které patří satelitní monitoring zdravotního stavu lesa.

„Díky spolupráci s firmou Spacetrees, s.r.o. analyzujeme zdravotní stav lesů pomocí satelitních snímků. Každý potenciálně poškozený strom identifikovaný analýzou snímků následně ověřujeme přímo v terénu," vysvětluje Pavel Češka s tím, že poctivou práci člověka v lese stále nic plnohodnotně nenahradí.

Kůrovec se může kdykoliv vrátit

Monitoring stavu lesa umožňuje efektivnější dohledání kůrovcem napadených stromů nejen po jarním rojení, ale i po ukončení letové aktivity kůrovce v srpnu a září. Tato metoda je obzvlášť cenná v situaci, kdy se kůrovec vrací do základního stavu – v takových případech se nová ohniska nevyskytují jen v lokalitách, kde je lze předpokládat, tzn. v ohniscích, kde jsme jej zpracovali od srpna loňského roku do počátku jarního rojení, ale mohou vznikat i uvnitř stejnověkých zapojených smrkových lesů, a to především v letním období po čerstvě provedených těžbách.

V roce 2023 prováděly VLS monitoring na ploše 5 tisících hektarů, v roce 2024 na 10 tisících hektarů a pro rok 2025 je v plánu rozšíření na 40 tisíc hektarů lesa. „Tento růst ukazuje, jak zásadní roli hraje moderní technologie při ochraně našich lesů," dodává Petr Toman, tiskový mluvčí VLS. Snímky z oběžné dráhy zachytí změny v obsahu chlorofylu v jehlicích smrků. Ty následně vyhodnotí umělá inteligence a výsledky mají lesníci na stole do 24 hodin od nasnímkování.

I když se stále mluví o tom, že je kůrovec na ústupu, vedoucí lesní výroby zvedá varovný prst. „Situace se lepší, ale jsme v těchto prohlášeních opatrní. Během pěti let jsme se dostali na dvě procenta kalamitního základu. V tomto boji však stačí jakékoliv podcenění a vše může zase začít gradovat. Brouk je těžký nepřítel především ve stejnověkých smrkových monokulturách," vysvětlil Pavel Češka.

https://www.vls.cz/novinky/748